

Цифри, факти, досвід

РЕАЛІЗАЦІЯ НОВОГО ПРОЕКТУ В УКРАЇНІ “ЗНОВУ ДО РОБОТИ: РЕІНТЕГРАЦІЯ МАТЕРІВ І БАТЬКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІДПУСТКИ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ”

Загальна інформація

Назва проекту	Знову до роботи: реінтеграція матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною
Назва організації-виконавця проекту	Всеукраїнська громадська організація “Ліга соціальних працівників України”
Місце впровадження проекту	Україна та 5 пілотних регіонів: Вінницька, Житомирська, Дніпропетровська, Волинська області та м. Київ (за згодою)
Термін впровадження проекту	3 роки
Проект фінансується	Представництвом Європейської Комісії в Україні
Партнери проекту	Підприємства всіх форм власності, Конфедерація роботодавців України, Мінсоцполітики, обласні управління праці та соціальної політики, управління у справах сім’ї та молоді, Державна служба зайнятості та центри зайнятості, профспілки та НУО, що працюють у сфері гендерної рівності
Міжнародний досвід	Буде вивчено та використано досвід Швеції, Фінляндії, Німеччини, Норвегії та інших країн ЄС
Міжнародна правова база проекту	Стратегія досягнення рівності жінок і чоловіків ЄС на 2010–2015 роки (Глава 1), Конвенції МОП № 100 та 156. Рекомендації МОП № 90 і 165, Заключні зауваження Комітету ООН з викорінення всіх форм дискримінації щодо жінок до Звіту України, представленого в 2010 р.
Очікувані результати	Розроблено, апробовано та узгоджено модель реінтеграції матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною. Розроблено проекти законодавчих актів, що забезпечують рівні можливості для участі матерів і батьків, які повертаються з відпустки по догляду за дитиною, в економічному житті. Модель реінтеграції включено у стандарти соціальної корпоративної відповідальності

Оригінальність проекту	Проект не є продовженням жодної попередньої ініціативи
-------------------------------	--

Актуальність проблеми

Ключова проблема, яку необхідно розв'язати, полягає в тому, що умови повернення батьків і матерів до роботи після відпустки по догляду за дитиною є несприятливими.

За даними Державної служби статистики, в Україні допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку станом на початок 2013 р. отримує біля 1,2 млн сімей.

Згідно з українським законодавством, жінки мають 126 днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами. Після цього мати (або батько) можуть взяти відпустку до 3 років, протягом яких роботодавець зобов'язаний зберегти робоче місце. Протягом цієї відпустки держава виплачує допомогу в розмірі 130 грн на місяць без врахування доходів або у збільшеному розмірі, який залежить від сукупного доходу сім'ї. За даними Мінсоцполітики, станом на 01.01.2013 р. допомогу в розмірі 130 грн /міс. отримали 799 тис. осіб, 480 тис. отримали допомогу у збільшеному розмірі. Середня тривалість відпустки складає 1 рік і 9 місяців. Переважна більшість батьків беруть таку відпустку, тому що не мають іншої можливості забезпечити догляд за дітьми. За оперативними статистичними даними, в Україні функціонують 16 414 дошкільних навчальних закладів, які відвідують 1 417,5 тис. дітей. Фінансові труднощі є причиною дострокового повернення майже 60 % батьків.

Роботодавці неохоче наймають молодих жінок, очікуючи, що вони народять дитину і візьмуть відпустку по догляду за нею. Одна з причин таких рішень – невпевненість роботодавця у тому, що професійні якості та навички матері залишаться на належному рівні після тривалої відпустки. За висновками експертів для повноцінного повернення у професійне середовище працівнику потрібно близько 6 місяців.

У результаті цього жінки отримують нижчі зарплати, повільно просуваються по кар'єрних сходах, мають нижчий рівень економічної незалежності та гірший доступ до фінансових ресурсів і прийняття рішень. У 2011 р. середня зарплата жінок складала 71 % середньої зарплати чоловіків, а розрив у доходах був ще більшим (середній дохід жінок склав 62–63 % від середнього доходу чоловіків).

Опис проекту

Загальна ціль проекту передбачає створення умов для успішного повернення до роботи батьків і матерів після відпустки по догляду за дитиною. Для досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання:

1) Розробити у співпраці з органами державної влади, профспілками, компаніями-роботодавцями та НУО, що працюють у відповідній сфері, всеохоплюючу модель реінтеграції батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною для підприємств усіх форм власності.

2) Провести в 5 пілотних регіонах: Вінницька, Житомирська, Дніпропетровська, Волинська області та м. Київ (за згодою) апробацію та запровадження розробленої моделі реінтеграції.

3) Запровадити модель реінтеграції на державному рівні та сприяти її використанню підприємствами всіх форм власності як стандарт соціальної корпоративної відповідальності.

4) Розробити проекти законодавчих актів, щодо забезпечення рівних можливостей для участі в економічному житті матерів і батьків, в першу чергу, одиноких батьків, які повертаються з відпустки по догляду за дитиною.

Проект буде сприяти досягненню короткострокових і довгострокових (стратегічних) результатів:

Короткострокові результати:

1) Створено умови для розширення економічних можливостей, кар'єрного зростання й економічної незалежності жінок.

2) Покращено доступ жінок до соціальних послуг, які підтримують їхній професійний розвиток і благополуччя.

3) Підтримано та розповсюджено стратегії поєднання професійного і сімейного життя.

4) Підвищено кваліфікацію всіх установ і організацій, залучених до державної політики у сфері зайнятості та сімейної політики, щодо надання підтримки працівникам із сімейними обов'язками.

5) Інноваційна модель надання підтримки матерям і батькам під час відпустки по догляду за дитиною та в поверненні до роботи після неї розроблена, розповсюджена та затверджена у якості механізму на державному рівні.

Довгострокові (стратегічні) результати:

1) Підтримано економічну рівноправність жінок і чоловіків.

2) Покращено доступ жінок до економічних ресурсів.

3) Національна гендерна політика стала більш стратегічною та орієнтованою на потреби населення.

Проект на макрорівні буде розробляти та надасть підтримку прийняттю гендерно-чутливих стратегій включення жінок в процеси економічного розвитку та забезпечення рівних прав і можливостей

в економічній і соціальній сфері. На мезорівні проект підвищить кваліфікацію та чутливість установ, що залучені до розробки та здійснення політики у сфері зайнятості – Міністерства соціальної політики, обласних управлінь праці та соціальної політики, управлінь сім'ї, дітей та молоді, профспілок з кадрових підрозділів компаній-роботодавців. На мікрорівні проект розробить та запустить інноваційний механізм, який буде сприяти кар'єрному просуванню й розширенню економічних можливостей жінок, сприятиме просуванню політики та практики зайнятості, позбавлених ґендерної дискримінації. Проект буде сприяти створенню умов праці, дружніх до сім'ї.

Проект планує використовувати багатосекторальний підхід із повноцінним залученням усіх установ та організацій, що займаються розробкою та впровадженням політики у сфері зайнятості та сімейної політики в Україні. Передбачається, що партнери проекту будуть брати участь у розробці та апробації інноваційної моделі, і відповідно протягом та після виконання проекту ця модель буде належати партнерам. Після її розробки проект буде лобювати її включення в державну політику у сфері зайнятості, таким чином перетворюючи її у відповідну стратегію національного масштабу і один із наріжних каменів співпраці між урядом, профспілками та роботодавцями (великими, середніми та малими компаніями). Для успішної реалізації проекту планується встановити партнерство з деякими великими компаніями-роботодавцями: кондитерською корпорацією “Рошен” (більше 10 тисяч працівників у 11 офісах), ЗАО “Оболонь” (більше 7 тисяч працівників) і фармацевтичною компанією “Дарниця” (більше 1 тисячі працівників), а також із низкою малих та середніх підприємств. Щорічно залучатиметься до проекту 2500–3000 працівників обраних компаній. До впровадження діяльності в рамках проекту будуть залучатися міжнародні та національні експерти.

Проект підлягатиме регулярному моніторингу з боку Ліги соціальних працівників і Європейської Комісії. Моніторинг результатів проекту буде здійснюватися щопівроку.

Після узгодження моделі вона буде запроваджена у державну політику та стандарти соціальної корпоративної відповідальності. Буде розроблено та підтримано проекти законодавчих актів, що забезпечують рівні можливості для участі матерів і батьків, які повертаються з відпустки по догляду за дитиною, в економічному житті.

Будуть підготовлені пропозиції щодо податкових пільг для компаній, які запроваджують модель реінтеграції на своєму виробництві (третій рік впровадження проекту).

Перші кроки реалізації проекту

Офіційне представлення проекту “Знову до роботи: реінтеграція матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною” відбулося 30 січня під час прес-конференції в інформаційній агенції “Укрінформ”. Проблему реінтеграції матерів і батьків до роботи після відпустки по догляду за дитиною та бачення щодо шляхів її вирішення було представлено Світланою Толстоуховою – Президентом Всеукраїнської громадської організації “Ліга соціальних працівників України”, Сергієм Полюком – Координатором сектору охорони здоров’я та соціальної сфери Представництва Євросоюзу в Україні та Михайлом Корюкаловим – керівником проекту. У прес-конференції також взяли участь Галина Жуковська – Директор департаменту гендерної політики та оздоровлення дітей Мінсоцполітики, Наталія Кравченко – головний спеціаліст з питань культури і гендерної політики відділу гуманітарних питань та молодіжної політики Департаменту розвитку профспілкового руху апарату Федерації профспілок України, а також Олексій Яцюк – менеджер з корпоративної соціальної відповідальності ПАТ “Фармак”, які висловились про важливість реалізації проекту та розповіли про досвід організацій, які вони представляють у зазначеній проблематиці.

У роботі прес-конференції взяли участь журналісти з понад 20 засобів масової інформації, а за її результатами було оприлюднено понад 40 теле- і радіосюжетів, публікацій у друкованих ЗМІ та в Інтернеті. Зокрема, 30 січня на телеканалі “Тоніс” у програмі “Соціальний пульс” вийшов репортаж “Вийти з декрету без стресу”, сюжет про прес-конференцію вийшов на радіо “Свобода”, а трохи згодом газети “Урядовий кур’єр” та “День” вмістили на своїх шпальтах ґрунтовні статті про проблеми, що виникають у батьків, які повертаються до роботи після відпустки по догляду за дитиною, а також про важливість впровадження нової моделі реінтеграції матерів і батьків до професійного життя.

Проект швидко став впізнаваним, до наших спеціалістів почали звертатися журналісти та молоді батьки для отримання додаткової інформації та порад. За результатами прес-конференції було вирішено відкрити на веб-сайті проекту сторінку для запитань про те, як молодим батькам захистити свої трудові права, як забезпечити гармонійне поєднання трудових і сімейних обов’язків, як сприяти рівному розподілу домашньої роботи між чоловіком і жінкою тощо. Спеціалісти проекту будуть оперативно відповідати на ці питання. Адреса веб-сайту проекту: www.znovudoroboty.org.ua.